

poble alt-arag. de *Secastilla* < *Secastilla* SEX CASTELLA al Nord-oest de Benavarrí; *SALPASSER* de *SAL-SPARSORIUM* em dóna un cas eloqüent, ben paral·lel al nostre.

Concretant-ho més ahega Meyer-Lübke que si aquesta dissimilació de la -s- s'hagués produït en data romana hi hauria d'haver sonorització de la -p- a Occident, i que és un fet massa particular per haver-se produït independentment en romanès i en les altres llengües germanes; però aquests raonaments de fonètica simplista a rígid, cars a M.-L., tenen generalment poca força: ¹ no hi hauria inconvenient a admetre que la -s- es vagi dissimilar en dates diferents en la successió fonètica *escupir*, que invitava a la dissimilació tan fortament; fàcil més que més aquesta diferència cronològica entre l'Occident i Romania, quan fins avui continua havent-n'hi una de tan forta entre el cast. *escupir* i l'ast. i gall.-port. *cuspir*, molt més veïns.

Ara bé és una idea insostenible la de separar etimològicament aquests dos mots, com ho fa ell en el REW. Si hi hagués algun rastre del tipus *cuspir* en el Llevant hispànic això reforçaria encara més l'ètimon *CONSPUERE* per a tot: per desgràcia la dada d'un val. *cuspinya(da)* 'escopinada' (a Torfs, segons *AlcM*) resta massa esporàdica perquè ens en puguem refiar gens.

Els altres detalls fonètics són obvius, i el pas de -PUERE a -PIRE és paral·lel al de *CONSUERE* > **COSIRE* a Itàlia, Sardenya, Rètia i Catalunya.

DERIV.: *Escopiment* [S. XIII, «la cara <de Crist> fo enorreïda per l'escopiment dels jueus», *VidesR*, f° 85r2, n. 37]. *Escopidor* m. 'guardacantons' (a Bunyola, supra, i *AlcM*, § 5, mentre que no sé si té fonament això de la pluja, en *AlcM*, § 2). *Escopidora*, a casa dels meus pares sempre es digué *escopidora* i no el cast. *escopidera*, que havia sentit en altres famílies.

Escopiguera. Segons les regions o localitats s'ha preferit *escopinya*, *-nyada*, o bé *-na* [fi del S. XIV, Ant. Canals «la ~ o lo que hom scup», JnEsteve (*Li. Eleg.* k-2-d)], *-inada*: 2 totes dues se sentien a Barcelona en la meua joventut, però preponderava la segona i la primera passava per massa vulgar, mentre que els valencians no admeten més que aquella (Renat, «Fl Camí», 14-iv-1934, i EVAlor ho confirma, c. 1950); ja en *BDLC* IV, 1909, 281, Alcover oposava *eskupinã* de Tortosa i Conflent (Noedes) al seu *escopinar*, *-inada*.

Però la variant amb *ny* no és local ni recent: «*escupinya* o saliva: saliva, sputum», OPou (*TbPu*, 233) «ésser una *escupinya* d'algú», «semblar-se-li molt», Borràs i Jarque (*BSCC* xv, 246). A Banyuls de la M. anomenen Punta de l'*askupinãira* un gros roc de la costa, que <escup> molt amunt quan va fent el riu-xim (1959). «Lo donador del ros del cel era de *escopines* banyat», «les herbes, los arbres donen oli, vi e bàlsem; e tu dónes de tu mateix *escopina*, orina, e altres coses molt ús pus leges e sutzes»; «que podria *scopina* lances com dius los peccats --- que *escupe* e gite sos peccats, axí com aquell qui vol *scopir scopina* grossa, sforçar-s'i a lançar-ho», StVicentF (*Quar*,

191.93; *ibid.*, 191.93; «quin' és la tua doctrina / e tos dexebles quals són: / ab scarn e *scopina* / dien a tu Rey del Món», Fc. Prats, 1487, JMBover, *Bibl. Escr. Bal.* II, 155.6.7. A Cardós i V. Ferrera: *askupila* a Tor; *una skopejinada* a Esterri de Cardós; *askupina* a Farrera.

Altrament tals variants es retroben fora del nostre domini, com en prov.: «bagno si man d'*escupigno* / vèn al graso, plan se signo» (trad. «de salive», *Calendau* VIII, 69.4); murc. *escupiña* GaSoriano; *eskupina* a San Ciprián de Sanabria, etc. *Escopinada* (però la cita d'*AlcM* no val per a Lllull, puix que és a la part de *Blanq.*, que solament tenim deturpada per Bonllabi). *Escopinar*, *escopinjar*: *escopina*, *-inya*, en degué ser postverbal, car *-inyar* (igual que *-inar*) és un sufix viu en català, però *-inya* no ho és. *Escopinyadora*. *Escopinjar*; *-iyat*, *-inyejar*. *Escopirina*. *Escopit*. *Escopitada*. *Esput* [1500, *AlcM*], pres del ll. *sputum* part. de *spuere* 'escopir', *esputar*.

¹ GParis observa que el suposat **EXCOPUERE* pogué duplicar la p i conservar-la, com s'esdevingué amb *BATTUERE* i *FUTTUERE*. — 2 1695, Lacav.; 1521, ed. Bonllabi del *Blanquerna*, que no té valor per a l'ús de Lllull.

Escopsar, V. *copsar* *Escoquerar*, V. *cóquera*

ESCORA, pres del fr. ant. *escore* 'pal amb què apuntalen una embarcació' (avui *accore*), d'origen germànic: neerl. *schoor*, fris. orient. *achôr*, angl. *mj. schore* (avui *shoar*) id., probablement del primer. □ 1.ª doc.: 1839, Lab. (mal definit).

Probablement tan antic com el cast. *escora* [1587] i el port. *escora* [1508], que també es prengueren del francès, on ja es documenta en el S. XIV. Detallo i fonamento l'etimologia en el DCEC, s. v.

DERIV.: *Escorar* [1868, *SLitCosta*], i més sovint *escorar-se*. *Escorat*.

Escorbai, *escorbeis*, V. *corball*, *corbells* *Escorberenc*, V. *corb*

ESCORBUT, del fr. *scorbut* i b. ll. *scorbutus*, d'etimologia dubtosa: la font immediata del mot sembla trobar-se en una llengua germànica del Mar del Nord, potser el neerl. *scheurbuik* o el b.-al. *schorbuk*, que ja apareixen des del S. XV; però l'origen últim és controvertit, i no està ben aclarit si es troba en germànic occidental o escandinau, o bé en un dialecte rus. □ 1.ª doc.: Belv. (1803) i Lab. (1839) <*escorbuti*> (?).

Els fets que podem controlar ens diuen només que el fr. *scorbut* apareix per primera vegada c. l'a. 1600 (A. d'Aubigné), el 1622, etc., el b. ll. *scorbutus* des de 1558, el neerl. *scheurbuik* en Kiliaan (1588), el b.-al. *scharbock* (1534, segons d'altres ja 1486) o *schorbuk* (S. XV, diuen si ja el 1404), veg. Kluge, Skeat, Onions, Franck-V. Haaringen, Wartburg; també semblen tenir més o menys antiguitat les formes escandinaves, especialment en suec, on *skörbjugg* apareix almenys des de 1620, i se cita un suec ant. *skörb-*